

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PAŁACU DONNERSMARCKÓW
SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

ŁĄCZYMY SIEMIANOWICKĄ KULTURĘ

Raport z IV
warsztatów

Human Smart
Cities

29 września 2020 roku

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PAŁACU DONNERSMARCKÓW W
SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH
"PAŁAC INSPIRACJI"

SPIS TREŚCI

Strona 3

Human Smart Cities

Strona 4 - 5

Przebieg spotkania i kluczowe pytania

Strona 6 - 9

Analiza SWOT

Strona 12 - 13

Podsumowanie spotkania i wstępne rekomendacje

HUMAN SMART CITIES

Ciąg dalszy włączania mieszkańców we współtworzenie przyjaznego miasta

Serdecznie zapraszamy Państwa do zapoznania się z raportem poświęconym czwartym warsztatom pn.: "Łączymy Siemianowicką Kulturę". Spotkania realizowane w ramach projektu Human Smart Cities mają na celu włączenie mieszkańców w proces współzarządzania i zbierania wiedzy o mieście. Główną ideą projektu jest zaprojektowanie zintegrowanego, partnerskiego systemu monitoringu i informacji o Siemianowicach Śląskich. Rezultatem Human Smart Cities ma być narzędzie służące zarówno władzom miasta jak i mieszkańcom w procesie podejmowania decyzji.

W ramach warsztatów prowadzonych przez Stowarzyszenie Przyjaciół Pałacu w sposób szczególny koncentrujemy się na rewitalizacji kompleksu pałacowo-parkowego w Siemianowicach Śląskich oraz włączeniu podmiotów z sektora publicznego i kultury w ten skomplikowany proces. Na terenie Pałacu chcemy stworzyć atrakcyjne otoczenie dla Siemianowiczian, które nie tylko wpłynie na zwiększenie atrakcyjności miasta, ale również wesprze proces przywracania tego niezwykłego miejsca do życia.

PRZEBIEG SPOTKANIA

29 września 2020 r., w godzinach popołudniowych, na terenie kompleksu pałacowo-parkowego w Siemianowicach Śląskich, odbyły się IV warsztaty z cyklu "Łączymy Siemianowicką Kulturę". Po raz drugi w interaktywnym spotkaniu wzięli udział Siemianowiczanie, którzy zgodzili się podzielić swoim doświadczeniem i wiedzą o mieście. Spotkanie rozpoczęło podsumowaniem efektów wypracowanych podczas ostatnich trzech warsztatów tj. mapa interesariuszy Pałacu uzupełniona o nowe podmioty, mapa trendów czy wstępne szkice potencjalnych użytkowników.

W ramach przyjętej na potrzeby projektu metodologii Service Design, kolejne spotkanie dedykowano badaniom związanym z potencjałem miasta i kontekstami Pałacu. Ze względu na skład i charakter grupy, zdecydowano się na przeprowadzenie sesji mapowania szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron Kompleksu. Podczas spotkania zaangażowani uczestnicy mieli szansę swobodnej dyskusji moderowanej przez doświadczonych doradców z zakresu budowania miejskich dokumentów strategicznych - Pawła Wyszomirskiego i Piotra Bańczyka.

Zebrane podczas warsztatów informacje stanowią istotny wkład do budowy strategii włączania podmiotów sektora publicznego i kultury w proces rewitalizacji Pałacu. Kolejnym etapem procesu projektowego będzie przygotowanie szkicu usługi, konsultacja projektu z mieszkańcami, w tym przede wszystkim przedstawicielami wybranych segmentów zobrazowanymi w postaci tzn. person (opisanych w raporcie nr 3), a następnie pilotaż usługi.

ANALIZA SWOT

Podczas spotkania uczestnicy poszukiwali odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie są **mocne strony** związane z rewitalizacją kompleksu pałacowo-parkowego? Jakiej widzą atuty, przewagi i zalety obiektu na tle konkurencyjnych?
2. Jakie są **słabe strony** rewitalizacji kompleksu pałacowo-parkowego? Jakiej widzą słabości, bariery i wady Kompleksu i jego nowych funkcji?
3. Jakiej widzą **szanse** dla rewitalizacji kompleksu pałacowo-parkowego? Jakiej czynniki zewnętrzne będą sprzyjały korzystnej zmianie?
4. Jakiej widzą **zagrożenia** dla rewitalizacji kompleksu pałacowo-parkowego? Jakiej czynniki zewnętrzne będą stwarzały zagrożenie dla procesu i jego pomyślnej finalizacji?

SŁOWNICZEK

1. **Mapa kontekstów** - zbiór informacji opisujących otoczenie usługi. Najczęściej dotyczą obszarów tj. trendy, szanse, bariery, ograniczenia, konkurencja itp.

2. **SWOT** - technika służąca porządkowaniu informacji skategoryzowanych w czterech grupach: S - mocne strony, W - słabe strony, O - szanse, T - zagrożenia.

3. **Współodkrywanie** (z ang. Co-discovery) - metoda badawcza, w której wraz z użytkownikami odkrywa się i mapuje informacje o kontekście, usłudze lub produkcie.

SZANSE

Siemianowice Śląskie, miasto na weekend i na całe życie

W ramach szans, czyli analizy czynników zewnętrznych sprzyjających korzystnemu przeprowadzeniu rewitalizacji Pałacu, zwrócono uwagę na kilka istotnych aspektów. Po pierwsze, uczestnicy dostrzegli szanse płynącą z rozwoju regionu, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki biznesowej. Ma ona istotne znaczenie w kontekście przepływu osób, które chcą spędzić swój wolny czas w atrakcyjnym miejscu, które ma do zaoferowania szereg funkcji gastronomiczno-kulturowo-rekreacyjnych.

Kolejnym czynnikiem, na który zwrócono uwagę są środki unijne oraz inne programy wspierające rewitalizację zarówno infrastrukturalną jak i społeczną. Ponadto zauważono istotny wpływ rozwoju miasta, jako atrakcyjnego otoczenia i miejsca przyciągającego młode rodziny do zamieszkania i korzystania z jego infrastruktury. Istotnym czynnikiem będzie tutaj rozwój budownictwa mieszkalnego oraz dalsza promocja miasta jako miejsca na weekend i na całe życie.

Ważnym aspektem wspierającym atrakcyjność Pałacu jest obecność terenów zielonych i rekreacyjnych, w tym przede wszystkim pola golfowego. Ma to istotne znaczenie zarówno z perspektywy dalszego finansowania rewitalizacji jak i budowania unikatowej oferty w skali regionu. Ponadto uczestnicy warsztatów zwrócili uwagę na szereg imprez, które mogłyby się odbywać na terenie Kompleksu i możliwość współpracy Właścicieli Pałacu z Urzędem Miejskim w tym obszarze.

ZAGROŻENIA

Świat po Covid-19 już nigdy nie będzie taki sam!

Analiza zagrożeń ma na celu przyjrzenie się czynnikom zewnętrznym zagrażającym skutecznemu przeprowadzeniu rewitalizacji Pałacu. Ze względu na czas, w którym odbywały się warsztaty, do kluczowych czynników zaliczono cały szereg konsekwencji wynikających z pandemii Covid-19. Uczestnicy zwrócili uwagę, że zarówno ograniczenia w przemieszczaniu się, przebywaniu w jednym pomieszczeniu jak i inne obostrzenia, będą miały istotny wpływ na wszystkie usługi planowane na terenie Kompleksu.

Ponadto poddano pod rozwagę wpływ bliskości Katowic na Pałac. Z jednej strony oznacza on szybkość dotarcia gości przyjeżdżających koleją, czy korzystających z połączeń lotniczych, a z drugiej możliwy odpływ klientów do większego miasta z racji bogatszej i bardziej zróżnicowanej oferty. Jednocześnie uczestnicy zwrócili uwagę na konteksty lokalne. Bliskość zaniedbanych kamienic czy doświetlonego parku wpływa na odbiór Pałacu.

Od strony zmian społecznych i trendów, uczestnicy obawiali się przeniesienia życia społecznego do sieci, a zatem braku możliwości pełnego wykorzystania tak dużej kubatury i potencjału jaką ma w sobie Kompleks. Dodatkowo do zagrożeń zaliczono depopulację województwa Śląskiego, która przejawia się m.in. odpływem ludzi młodych za granicę i do większych miast tj. Poznań, Wrocław czy Warszawa. Z pewnością jest to istotny czynnik, na który należy zwrócić uwagę przy budowie dalszych działań rewitalizacyjnych Pałacu.

MOCNE STRONY

Jeden z najcenniejszych zabytków województwa Śląskiego

Analiza mocnych stron ma na celu zidentyfikowanie atutów i przewag Pałacu nad konkurencyjnymi obiektami. Jednogłośnie uczestnicy spotkania stwierdzili, że Pałac nie ma sobie równych ze względu na swoją niepowtarzalną architekturę i historię. Przywołano słowa dr Anity Borowik, przedstawicielki Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, która powiedziała, że "Zespół pałacowo-parkowy Siemianowicach Śląskich jest jednym z najcenniejszych tego typu obiektów w naszym województwie".

Dodatkowo zwrócono uwagę na lokalizację Pałacu, który mieści się w samym centrum Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Bliskość do dworca kolejowego i lotniska stanowi istotny atut Kompleksu. Ponadto Pałac otoczony jest historycznym, zabytkowym parkiem stanowiącym ważny atrybut tego miejsca. Dotychczasowa dobra współpraca z Urzędem Miasta i jego jednostkami, Urzędem Marszałkowskim, Politechniką Gliwicką, University of the Arts London, lokalnymi organizacjami

pozarządowymi oraz mieszkańcami, pozytywnie wpływa na budowanie wizerunku Pałacu zarówno lokalnie jak i międzynarodowo. Ponadto realizacja zróżnicowanych inicjatyw i projektów jeszcze przed ukończeniem procesu kompleksowej odbudowy, przez uczestników spotkania jest również odbierana jako atut. Dodatkowo podkreślono atrakcyjność budowy marki Pałacu w oparciu o rzemieślnicze piwo warzone w historycznych murach.

SŁABE STRONY

Czy rewitalizacja kiedyś się skończy?

Analiza słabych stron procesu rewitalizacji Pałacu ma na celu uświadomienie wewnętrznym czynnikom niekorzystnie wpływających na proces. Do głównych słabych stron zaliczono przedłużający się proces inwestycyjny oraz brak rzetelnej informacji o terminie zakończenia prac budowlanych i oddania obiektu do użytku. Ponadto zwrócono uwagę na konieczność zsynchronizowania projektów komplementarnych, tj. rewitalizacja sąsiadującego, miejskiego parku publicznego oraz pobliskich oficyn będących w stanie katastrofy budowlanej.

Dodatkowo zauważono konieczność zorganizowania parkingu dla samochodów, który aktualnie jest znacząco oddalony od obiektu. Uczestnicy zastanawiali się również na ile Pałac będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami i przygotowany z uwzględnieniem potrzeb osób starszych. Jednocześnie zwrócono uwagę, że skoro Pałac będzie pełnił funkcje zarówno biznesowe jak i społeczne, konieczne jest zapewnienie odpowiednio przeszkolonych ludzi (m.in. animatorów), którzy będą włączali i angażowali lokalne środowiska w życie Kompleksu.

Za słabą stronę zagrażającą skutecznemu zakończeniu procesu rewitalizacji uznano również długość procesu rewitalizacji (10-15 lat) i związane z tym potencjalne wypalenie zaangażowanych kadr i zespołów oraz zmęczenie lokalnych liderów. Od strony wizerunkowej mieszkańcy obawiają się zbyt dużej "ekskluzywności", zamknięcia się Pałacu na wybrane grupy i środowiska oraz za tym idących wysokich cen oferowanych usług.

PODSUMOWANIE SPOTKANIA

Podczas czwartego warsztatu projektowego realizowanego w ramach projektu "Łączymy Siemianowicką Kulturę", wraz ze zgromadzonymi Siemianowiczankami przeprowadzono kompleksowo analizę otoczenia, kategoryzując pozyskane informacje w czterech obszarach: mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia.

Dzięki wiedzy na temat miasta oraz bogatemu doświadczeniu zebranych podczas spotkania osób, pozyskano istotny materiał badawczy dotyczący potencjału, jak również zagrożeń tych zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na proces rewitalizacji. Uczestnicy wielokrotnie podkreślali unikatowość Pałacu jako miejsca spotkań i wyjątkowych wydarzeń. Ważnym aspektem jest również zgromadzona tu historia odzwierciedlająca losy miasta i jego mieszkańców. Ze szczególną troską uczestnicy wypowiadali się o przyszłości Kompleksu w niepewnych czasach pandemii oraz w kontekście regionalnych wyzwań stojących chociażby za depopulacją Śląska. Z nadzieją patrzyli na szeroką i dobrą współpracę z samorządem terytorialnym czy lokalnymi organizacjami pozarządowymi wskazując szereg imprez, które wspólnie mogłyby być zorganizowane na terenie Pałacu (tj. turniej szkata sportowego, plenery fotograficzne i malarskie, kiermasze, śniadania na trawie, imprezy dla singli itp.).

WSTĘPNE REKOMENDACJE

Czwarte spotkanie przeprowadzone wraz z mieszkańcami zakończyło etap badań prowadzonych w duchu projektowania partycypacyjnego, tzw. etap współodkrywania (z ang. co-discovery). Równolegle zaangażowani w proces projektowy specjaliści i projektanci pracują nad propozycją usługi, która zostanie skonsultowana z przedstawicielami sektora publicznego i kultury. Jest to istotny etap, w którym powinny spotkać się oczekiwania kluczowych interesariuszy tzn. użytkowników (przedstawiciele sektora publicznego i kultury), właściciele obiektu oraz mieszkańców.

KLUCZOWE OBSERWACJE

Szanse

Uczestnicy spotkania wyraźnie dostrzegli potencjał Pałacu jako miejsca spotkań o zróżnicowanym charakterze. Lokalizacja w samym centrum Aglomeracji to zdecydowany atrybut Kompleksu. Pałac został wspomniany jako "miejsce, które zmieniło Śląsk".

Ryzyka

Nieprzewidywalna dynamika zmian będących konsekwencją pandemii stawia pod znakiem zapytania terminy zakończenia inwestycji oraz charakter świadczonych na obiekcie usług.

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PALACU DONNERSMARCKÓW
SIEMANOWICE ŚLĄSKIE

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

